



Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Факультет економіки та інформаційних технологій
Кафедра фінансів, обліку та фундаментальних економічних дисциплін



РОБОЧА ПРОГРАМА

ФІНАНСИ СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

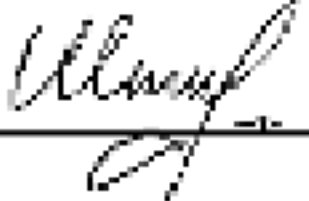
(назва навчальної дисципліни)

підготовки	<u>другого (магістерського) рівня вищої освіти</u> (назва рівня вищої освіти)
галузі знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальності	<u>072 «Фінанси, банківська справа та страхування»</u> (код і найменування спеціальності)
освітньо-професійної програми	<u>«Фінанси, банківська справа та страхування»</u> (назва освітньо-професійної програми)
тип дисципліни	<u>професійної підготовки</u>

2020 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми




Штулер І.Ю
(прізвище, ініціали)

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою фінансів, обліку та
фундаментальних економічних дисциплін
протокол № 1
від «28» серпня 2020 року

Завідувач кафедри



Сугак Т.М.
(прізвище, ініціали)

Розробники: Бігдаш Дмитро Володимирович, кафедра фінансів, обліку та
фундаментальних економічних дисциплін..

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська.

Статус дисципліни: вибіркова.

Передумови вивчення навчальної дисципліни: оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями з таких дисциплін як: «Фінанси», «Страховання», «Страхові послуги» «Фінансовий аналіз», «Фінансовий менеджмент» та набуття ними відповідних фахових компетенцій.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Фінанси страхових організацій» є специфічна сфера грошових відносин, що виникають в процесі формування, розподілу та використання грошових фондів та доходів страхових організацій.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться **120** годин **4** кредити ECTS.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Фінанси страхових організацій» є набуття теоретичних знань та формування практичних навичок щодо сутності фінансів страхових організацій, а саме: порядку та механізмів формування й розміщення резервів страхових організацій, побудови страхових тарифів, порядку оподаткування, оцінки фінансових результатів діяльності, фінансового стану та платоспроможності страхових організацій.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Фінанси страхових організацій» є поглиблення й розширення теоретичних і практичних знань в частині визначення сутності та особливостей організації фінансів страховика; фінансових ресурсів страхових компаній; грошових надходжень страховиків; страхових резервів, їх сутності, складу та порядку формування; розміщення страхових резервів; доходів та витрат страховика; прибутку страховика, його формування та розподілу; оподаткування страховиків; основ тарифних розрахунків; оцінки фінансового стану страховика.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Фінанси страхових організацій» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти **компетентностей:**

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні (фахові) компетенції:

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Фінанси страхових організацій» здобувач вищої освіти повинен досягти таких запланованих результатів навчання:

ПРН1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПРН2. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН4. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН8. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.

ПРН9. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПРН12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	ла б	с.р		л	сем.	пз	ла б	с.р
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Сутність та особливості організації фінансів страховика	14	2	2	-	-	10	13	1	-	-	-	12
Тема 2. Фінансові ресурси страхових компаній.	14	2	2	-	-	10	12	-	-	-	-	12
Тема 3. Грошові надходження страховиків	14	2	2	-	-	10	15	1	1	-	-	13
Тема 4. Страхові резерви, їх сутність, склад та порядок формування.	18	4	4	-	-	10	15	1	1	-	-	13
Разом за змістовим модулем 1	60	10	10	-	-	40	55	3	2	-	-	50
Змістовний модуль 2.												
Тема 5. Розміщення страхових резервів.	9	1	2	-	-	6	11	-	1	-	-	10
Тема 6. Доходи та витрати страховика	9	1	2	-	-	6	12	1	1	-	-	10
Тема 7. Прибуток страховика, його формування та розподіл.	10	2	2	-	-	6	11	1	-	-	-	10
Тема 8. Оподаткування страховиків.	10	2	2	-	-	6	11	1	-	-	-	10
Тема 9. Основи тарифних розрахунків	11	2	1	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Тема 10. Оцінка фінансового стану страховика.	11	2	1	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	60	10	10	-	-	40	65	3	2	-	-	60
Усього годин	120	20	20	-	-	80	120	6	4	-	-	110

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Сутність та особливості організації фінансів страховика

Особливості страхування як сфери підприємницької діяльності. Страхова компанія як суб'єкт підприємницької діяльності. Організаційно-правові форми суб'єктів підприємницької діяльності, які можуть, за вітчизняним законодавством, набути статусу страховиків в Україні. Зміст та значення державного регулювання фінансів страхових організацій. Місце фінансів страхових організацій як ланки фінансової системи країни. Сутність, значення та функції фінансів страхових компаній. Структура та складові елементи фінансового механізму страхових організацій.

Тема 2. Фінансові ресурси страхових компаній.

Кругообіг грошових коштів страхової компанії. Суб'єкти фінансових взаємовідносин. Склад та структура фінансових ресурсів страхових організацій. Співвідношення понять «фінансові ресурси страховиків» і «капітал страховиків»

Тема 3. Грошові надходження страховиків.

Сутність грошових надходжень страховиків та їх класифікація. Грошові надходження страховиків від операційної діяльності. Грошові надходження страховиків від фінансової діяльності. Грошові надходження страховиків від інвестиційної діяльності. Страхові премії як головне джерело надходжень страхової організації від операційної діяльності. Законодавчі обмеження та вимоги стосовно страхових премій. Законодавчі обмеження та вимоги стосовно страхових тарифів. Структура страхового тарифу як ціни за страхову послугу. Нетто-тариф, його призначення. Навантаження, його призначення та структура. Склад грошових доходів страховика від іншої операційної діяльності. Форми фінансової звітності страховика, які містять відомості про джерела грошових надходжень страховиків

Тема 4. Страхові резерви, їх сутність, склад та порядок формування.

Поняття страхових резервів та їх значення. Методи розрахунку окремих видів технічних резервів: резерву незаробленої премії, резерву коливань збитковості, резерву збитків що сталися, але ще не заявлені (IBNR); резерву катастроф. Резерви зі страхування життя. Складові резерву довгострокових зобов'язань за договорами страхування життя. Складові резерву належних виплат страхових сум за довгостроковими договорами страхування. Методи розрахунку резервів довгострокових зобов'язань. Резерви належних виплат страхових сум. Методика розрахунку резерву незаробленої премії страховиками України. Порядок формування резерву коливань збитковості та резерву катастроф. Необхідність та значення державного регулювання розміщення коштів страхових резервів.

Змістовий модуль 2.

Тема 5. Розміщення страхових резервів.

Принципи розміщення коштів страхових резервів. Структура активів страховика та її специфіку. Склад фінансових активів страховика. Значення державного контролю за розміщенням коштів страхових резервів. Нормативні акти, котрі регламентують порядок розміщення коштів страхових резервів вітчизняними страховиками. Форми звітності, які дають інформацію щодо розміщення коштів страхових резервів. Нормативи розміщення та інвестування коштів страхових технічних резервів страховиків, що здійснюють загальне страхування. Нормативи розміщення та інвестування коштів страхових технічних резервів страховиків, що здійснюють страхування життя. Диверсифікація розміщення страхових резервів.

Тема 6. Доходи та витрати страховика

Доходи страхових організацій, їх економічний склад та особливості формування. Доходи від страхової діяльності. Зароблені страхові премії, порядок їх визначення. Доходи від інвестування тимчасово вільних коштів. Витрати страховика: їх склад і економічний зміст. Собівартість страхової послуги. Виплата страхових сум і страхового відшкодування. Витрати на утримання страхової компанії. Економічна природа прибутку страхової компанії. Формування прибутку від операційної (страхової) діяльності. Поняття заробленої страхової премії та її обчислення заробленої страхової премії.

Тема 7. Прибуток страховика, його формування та розподіл.

Формування прибутку від інвестиційної та фінансової діяльності. Розподіл прибутку страхової компанії. Форми звітності, які містять інформацію про прибуток страховика

Тема 8. Оподаткування страховиків.

Система оподаткування страховиків України. Прямі податки, сплачувані вітчизняними страховиками. Непрямі податки, сплачувані вітчизняними страховиками. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Оподаткування податком на прибуток операцій із загального страхування. Оподаткування податком на прибуток операцій із страхування життя. Оподаткування податком на прибуток операцій страховика з фінансової та інвестиційної діяльності. Декларація з податку на доходи (прибуток) страховика, її зміст та порядок складання та подання. Зміст поняття «витрати подвійного призначення» і їх вплив на визначення податку на прибуток страховика.

Тема 9. Основи тарифних розрахунків.

Тарифна політика в галузі страхування. Склад і структура страхового тарифу з ризикових видів страхування. Особливості побудови тарифної ставки зі страхування життя. Структура тарифної ставки.

Тема 10. Оцінка фінансового стану страховика.

Мета, цілі та особливості фінансового планування діяльності страховика. Основні напрямки фінансової стратегії і планування в страхуванні. Основні види перспективних фінансових планів, що розробляються страховими компаніями. Основні види поточних фінансових планів, що розробляються страховими організаціями. Основні види оперативних фінансових планів страхових компаній. Види бюджетів, що складаються страховими організаціями. Контролінг діяльності страховиків. Етапи фінансового контролінгу страхової компанії.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Сутність та особливості організації фінансів страховика	2	1
2	Тема 2. Фінансові ресурси страхових компаній.	2	-
3	Тема 3. Грошові надходження страховиків	2	1
4	Тема 4. Страхові резерви, їх сутність, склад та порядок формування.	4	1
5	Тема 5. Розміщення страхових резервів.	1	-
6	Тема 6. Доходи та витрати страховика	1	1
7	Тема 7. Прибуток страховика, його формування та розподіл.	2	1
8	Тема 8. Оподаткування страховиків.	2	1
9	Тема 9. Основи тарифних розрахунків	2	-
10	Тема 10. Оцінка фінансового стану страховика.	2	-
Усього годин		20	6

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

8. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Сутність та особливості організації фінансів страховика	2	-
2	Тема 2. Фінансові ресурси страхових компаній.	2	-
3	Тема 3. Грошові надходження страховиків	2	1
4	Тема 4. Страхові резерви, їх сутність, склад та порядок формування.	4	1
5	Тема 5. Розміщення страхових резервів.	2	1
6	Тема 6. Доходи та витрати страховика	2	1
7	Тема 7. Прибуток страховика, його формування та розподіл.	2	-
8	Тема 8. Оподаткування страховиків.	2	-
9	Тема 9. Основи тарифних розрахунків	1	-
10	Тема 10. Оцінка фінансового стану страховика.	1	-
Усього годин		20	4

9. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

10. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Сутність та особливості організації фінансів страховика	10	12
2	Тема 2. Фінансові ресурси страхових компаній.	10	12
3	Тема 3. Грошові надходження страховиків	10	13
4	Тема 4. Страхові резерви, їх сутність, склад та порядок формування.	10	13
5	Тема 5. Розміщення страхових резервів.	6	10
6	Тема 6. Доходи та витрати страховика	6	10
7	Тема 7. Прибуток страховика, його формування та розподіл.	6	10
8	Тема 8. Оподаткування страховиків.	6	10
9	Тема 9. Основи тарифних розрахунків	8	10
10.	Тема 10. Оцінка фінансового стану страховика.	8	10
Усього годин		80	110

11. Завдання для самостійної роботи

1. Зміст, функції та специфіка фінансів страховиків як фінансового посередника
2. Система фінансових відносин та фінансовий механізм страхових компаній
3. Особливості фінансів страховика: теоретичний аспект
4. Сутність вимог до організації фінансів страховика
5. Прибуток страховика: економічна суть і функції
6. Фінансова діяльність страховика і її ключова роль в діяльності страхової компанії
7. Характеристика фінансової діяльності страхових компаній, її основні напрями, принципи та засади організації
8. Поняття і склад фінансових ресурсів страховиків, джерела їх утворення, порядок формування і використання
9. Забезпечення конкурентоспроможності страхових компаній в умовах глобалізації
10. Роль страховика у забезпеченні економічних гарантій при використанні у господарському обороті позичених коштів
11. Сутність і види страхових резервів, умови їх утворення та роль у процесі формування фінансових ресурсів страхових компаній
12. Власний капітал як базове фінансове джерело функціонування страховика
13. Форми і методи фінансування страховика
14. Фінансові результати діяльності страхових компаній та порядок їх визначення
15. Прибуток страховика, отриманий від звичайної і надзвичайної діяльності
16. Особливості оподаткування страхової діяльності та нестрахових операцій страхових компаній
17. Характеристика фінансового стану страховиків, фактори, що на нього впливають, та показники його оцінки
18. Сучасні тенденції формування фінансових ресурсів страховика: європейський досвід
19. Особливості регулювання процесу формування і зміни власних джерел фінансування інвестиційної діяльності страховика
20. Організація управління фінансовими ресурсами страховика

12. Питання для підготовки до підсумкового контролю (диференційованого заліку)

1. Розкрийте зміст та особливості страхової діяльності на фінансовому ринку.
2. Розкрийте зміст фінансів страхової організації.

3. Охарактеризуйте фінансові відносини страхової компанії з іншими суб'єктами економіки та фінансових ринків (на вибір).
4. Дайте характеристику складу та структурі фінансових ресурсів страхової організації.
5. Розкрийте сутність категорії «грошові надходження» страховика.
6. Розкрийте зміст операційної діяльності страхової організації.
7. Розкрийте зміст страхової діяльності при обслуговуванні страхових потреб страхувальників.
8. Охарактеризуйте рух грошових коштів у результаті страхової діяльності.
9. Дайте характеристику видам особистого страхування життя за класифікаційними ознаками як джерела довгострокового фінансування.
10. Охарактеризуйте види інших надходжень, окрім страхових премій, в процесі операційної діяльності страховика.
11. Розкрийте зміст інвестиційної діяльності страховика.
12. Дайте характеристику основним групам надходжень страховиків від інвестиційної діяльності.
13. Дайте характеристику основним групам надходжень від фінансової діяльності.
14. Які чинники зумовлюють специфіку фінансової діяльності страховика.
15. Розкрийте сутність категорії «страхові резерви». Охарактеризуйте систему страхових резервів в Україні.
16. Розкрийте сутність резерву незароблених премій. Якими методами він формується.
17. Оцініть вибір для розрахунку резерву незароблених премій метод «коефіцієнта збитковості».
18. Охарактеризуйте сутність резерву заявлених, але не виплачених збитків.
19. Дайте характеристику резерву збитків, які виникли, але не заявлені.
20. Охарактеризуйте призначення резерву коливань збитковості.
21. Розкрийте мету формування резерву катастроф.
22. Дайте характеристику страховим резервам із страхування життя.
23. Розкрийте складові резерву довгострокових зобов'язань.
24. Охарактеризуйте складові резерву належних виплат страхових сум.
25. Розкрийте умови розміщення коштів страхових резервів. Якими категоріями активів вони мають бути представлені.
26. Охарактеризуйте кругообіг страховика. Які чинники впливають на нього.
27. Дайте характеристику фінансових потоків в контексті руху фінансових ресурсів страхових компаній.
28. Розкрийте сутність категорії «доходи страховика». Охарактеризуйте основні групи доходів.
29. Охарактеризуйте склад доходів від інвестиційної та фінансової діяльності страховика.
30. Розкрийте сутність та надайте характеристику основним групам витрат страховика.
31. Охарактеризуйте сутність аквізаційних та інкасаційних витрат.
32. Охарактеризуйте призначення ліквідаційних витрат.
33. Розкрийте склад витрат на утримання страхової компанії.
34. Дайте характеристику фінансовим результатам страхової компанії.
35. Дайте характеристику показнику «рентабельність страхового продукту».
36. Охарактеризуйте види податків, що сплачують страхові компанії.
37. Розкрийте особливості оподаткування прибутку страхової компанії.
38. Розкрийте сутність тарифної політики страховика.
39. Охарактеризуйте методики розрахунку страхових тарифних ставок.
40. Розкрийте сутність бруто-ставки страхового тарифу.
41. Охарактеризуйте призначення нетто-ставки страхового тарифу.
42. Дайте характеристику сутності та призначення навантаження у страховому тарифі.
43. Охарактеризуйте особливості побудови тарифів зі страхування життя.
44. Розкрийте сутність норми прибутковості.
45. Дайте характеристику таблиці смертності у страхуванні.
46. Дайте визначення поняття «фінансовий стан страхової компанії».
47. Система безперервного спостереження за фінансовим станом страхової компанії.
48. Основні завдання оцінки фінансового стану страхової компанії.

49. Сутність поняття фінансової стійкості страхової компанії.
50. Фінансова стійкість страхової компанії як суб'єкт фінансового ринку.
51. Критерії оцінка фінансової стійкості страхової організації.
52. Розкрийте сутність категорії «фінансова надійність страховика»
53. Охарактеризуйте показники оцінки фінансової надійності страховика.

13. Методи навчання

1. Методи навчання на лекціях: вербальний метод (лекція, дискусія тощо); методи візуалізації (презентація, графічна та таблична ілюстрація, метод демонстрацій тощо); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, анотування тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

2. Методи навчання на семінарських заняттях: вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо); практичний метод (метод візуалізації (презентація, графічна та таблична ілюстрація, метод демонстрацій та інші); дослідницький метод, пошуковий метод (робота з навчально-методичною літературою: рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо); метод проблемного виконання, репродуктивний метод.

14. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Фінанси страхових організацій» використовуються такі методи оцінювання:

- для поточного контролю у вигляді: *усного та письмового опитування, фронтального опитування, доповідей, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, написання есе (рефератів), виконання індивідуальних завдань тощо.*

- для модульного контролю у вигляді: *письмової відповіді (теоретичні питання, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач тощо).*

- для підсумкового контролю у вигляді *диференційованого заліку у формі письмової відповіді (теоретичні питання, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач тощо).*

15. Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.
- *модульний контроль* передбачає письмове виконання різних видів контрольних завдань.
- *підсумковий контроль* передбачає проведення екзамену або заліку.

Завершальним етапом досягнення запланованих програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Фінанси страхових організацій» є підсумковий контроль – диференційований залік.

16. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Для оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються контрольні заходи у формі поточного, модульного та підсумкового контролю знань у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Поточний контроль

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни. Оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти для дисципліни «Фінанси страхових організацій» відбувається за такими рекомендованими балами:

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Кількість балів
Аудиторна робота	
Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач тощо	1-5
Тестування	1-5
Ділова гра, практичний кейс тощо	1-10
Інші види аудиторної роботи*	
Самостійна робота	
Реферат, есе тощо	1-10
Інші види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти (участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо); написання наукової статті, участь у конкурсах студентських робіт тощо)	1-10
Інші види самостійної роботи*	
Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-50

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Модульний контроль

Навчальна дисципліна «Фінанси страхових організацій» передбачає виконання двох модульних контрольних робіт. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Фінанси страхових організацій» оцінюється в **10 балів**. Максимальна сумарна кількість балів за модульний контроль складає **20 балів**.

Здобувач вищої освіти допускається до підсумкового контролю у разі набрання ним за результатами поточного та модульного контролю не менше **20 балів**.

Для визначення ступеня засвоєння (змістового модуля) навчальної дисципліни та контрольного оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумковий контроль

Максимальна кількість балів за диференційований залік з навчальної дисципліни «Фінанси страхових організацій» складає **40 балів**.

Для визначення ступеня засвоєння навчальної дисципліни та контрольного оцінювання знань здобувачів вищої освіти за підсумковим контролем застосовуються критерії у відповідності до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти».

Підсумкова оцінка переводиться у національну систему оцінювання і шкалу ECTS згідно таблиці:

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для екзамену курсової роботи (проекту), практики	для заліку (диференційованого заліку)
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	

60-63	Е		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60										Самостійна робота	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	10	40	100
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
Модульний контроль 1 - 10				Модульний контроль 2 - 10								

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота - 60			Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота		Самостійна робота		
50		10	40	100

18. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Фінанси страхових організацій» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- методичні вказівки до вивчення дисципліни;
- варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- варіанти завдань для модульного контролю;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

19. Рекомендована література

Основна

1. Аберніхіна І. Г., Сокиринська І. Г. Фінанси страхових організацій : навчальний посібник / І. Г. Аберніхіна, І. Г. Сокиринська – Дніпро: Пороги, 2019. - с. 198.

2. Бігдаш В.Д. Сучасні тенденції розвитку страхового ринку України // Наукові праці МАУП/ /редкол.: М.Н.Курко (голов. ред.) [та ін.].- К.МАУП, 2001. вип.1 (36). – К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2018.– 13с.

3. Говорушко Т. А. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку : монографія / Т. А. Говорушко, М. Стецюк, О. Ю. Толстенко: Національний університет харчових технологій. – К.: НУХТ, 2012 - 376 с.

4. Світлична О. С. Управління фінансами страхових організацій : навч. пос. / О. С. Світлична, Н. М. Сташкевич - Одеса: Атлант, 2015 – 258 с.

Допоміжна

1. Баранов А.Л. Фінанси страхових організацій. Практикум: навч. посіб. / А.Л. Баранов, О.В. Баранова. – К.: КНЕУ, 2012. – 215 с.

2. Белгородцева М.О. Страхові резерви: економічна та облікова категорія та визначення їхнього впливу на фінансові результати страхових компаній / М.О. Белгородцева. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://trade.donnet.dn.ua/download/2012/34/Belgorod.pdf>
3. Бойко А. О. Теоретичні основи та практичний досвід забезпечення фінансової стійкості страхової компанії [Електронний ресурс] / А. О. Бойко // «Економічні науки». – 2010. – №7. – Режим доступу: www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/en_oif/2010_7_4/4.pdf
4. Гаманкова О. Капіталізація страхового ринку України як прояв процесів глобалізації / О. Гаманкова. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.soskin.info/ea.php?pokazold=20060509&n=5-6&y>
5. Гаманкова О.О. Фінанси страхових організацій: Навч. посіб. / О.О. Гаманкова. –К.: КНЕУ, 2007. –328 с.
6. Добош Н. Оцінка фінансової стійкості страховика / Н. Добош // Формування ринкової економіки в Україні. – 2009. – №19. – С. 207 – 212.
7. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР зі змінами та доповненнями. – [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
8. Нагайчук Н.Г. Фінанси страхових компаній: навч. посібник / Н.Г. Нагайчук, О.О. Гончаренко; Ун-т банківської справи НБУ. – К.: УБС НБУ, 2010. – 527 с.
9. Про затвердження Порядку складання звітних даних страховиків: [розпорядження Держфінпослуг України від 03.02.2004 № 39]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0517-04>.
10. Про затвердження рекомендацій щодо аналізу діяльності страховиків : [розпорядження Держфінпослуг України від 17.03.2005 № 3755]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v3755486-05>.
11. Податковий кодекс України. Верховна Рада України. Закон України від 02.12.2010р. №2755-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
12. Світлична О.С. Управління фінансами страхових організацій: Навч. пос./ О.С. Світлична, Н.М. Сташкевич.- Одеса: Атлант, 2015 – 238 с.
13. Сисоєва Л. В. Аналіз фінансових ресурсів та достатності власного капіталу, як рівень фінансової надійності страховика / Л. В. Сисоєва // Економічний простір. – 2010. – №43. – С. 301-312.
14. Сагун М. Ю. Підходи до оцінки вартості страхової компанії / М.Ю. Сагун [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/>
15. Шірінян Л. В. Фінансова стійкість страхових компаній та шляхи її забезпечення : дис. кандидата економ. наук : 08.00.08 / Шірінян Лада Василівна. – Харків, 2007. – 232 с.

20. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

Органи державного управління і національні інститути

Офіційна сторінка Президента України www.president.gov.ua

Урядовий портал Кабінету Міністрів України www.kmu.gov.ua

Національний банк України www.bank.gov.ua

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України

www.me.gov.ua

Міністерство фінансів України www.minfin.gov.ua

Державний інформаційно-аналітичний центр моніторингу зовнішніх товарних ринків

«Держзовнішінформ» www.ukrdzi.com

Національні науково-дослідні інститути та центри

Національний інститут стратегічних досліджень www.niss.gov.ua

Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова

www.uceps.org

Інститут економічних досліджень і політичних консультацій www.ier.kiev.ua

База українського законодавства в Інтернет www.lawukraine.com

Наукові та електронні бібліотеки в Україні

Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського www.nbu.gov.ua

Національна парламентська бібліотека www.alpha.rada.kiev.ua
Електронна бібліотека Львівської комерційної академії www.dev.lac.lviv.ua/lib
Наукова бібліотека імені Максимовича www.lib-gw.univ.kiev.ua
Дніпропетровська обласна наукова бібліотека www.libr.dp.ua
Вінницька державна обласна універсальна наукова бібліотека імені К.А.Тімірязєва
www.library.vinnitsa.com

Львівська електронна бібліотека імені В.Стефаніка www.lsl.lviv.ua

Одеська державна наукова бібліотека імені М.Горького www.ognb.odessa.ua

Велика економічна бібліотека www.economics.com.ua

Електронна бібліотека www.lib.com.ua

Міжнародні економічні і фінансові організації

Міжнародний валютний фонд (МВФ) (The International Monetary Fund) www.imf.org

Організація об'єднаних націй (ООН) (United Nations Organization) www.un.org

Світова організація торгівлі (СОТ) (The World Trade Organization) www.wto.org

Група Світового банку (The World Bank Group) www.worldbank.org

Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР) (International Bank for Reconstruction and Development) www.worldbank.org/ibrd

Органи статистики

Державна служба статистики України www.ukrstat.gov.ua

U.S. Department of the Treasury www.ustreas.gov

Bureau of the Public Debt T-Bill, Notes and Bonds www.publicdebt.treas.gov

U.S. Bureau of Economic Analysis www.bea.doc.gov

U.S. Department of Commerce www.doc.gov

National Bureau of Economic Research www.nber.org

Investment Company Institute www.ici.org

Joint Economic Committee www.house.gov

Statistics Canada www.statcan.ca

U.K. Office of National Statistics www.ons.gov.uk

Japan Economic Planning Agency www.epa.go.jp

German Federal Statistical Office www.statistik-bund.de

German Finance Ministry www.bundesfinanzministerium.de

German Federal Economics Office www.bawi.de